

Colaborarea poliției moldovenești cu miliția separatistă, scumpă la CEDO

Juriștii prognozează în timpul apropiat un val de hotărâri CEDO ce vizează încălcări ale drepturilor omului în stânga Nistrului, cum ar fi arestări ilegale. Guvernul moldovean poate scăpa necondamnat doar dacă va demonstra că a depus suficiente eforturi pentru a-și proteja cetățenii.

De câteva luni, de când a fost eliberat din temuta închisoare de la Hlinaia, Alexandru Ursu (32 de ani), fost sectorist în satul Hagimus, raionul Căușeni, – localitate aflată la un pas distanță de „hotarul” cu autoproclamata republică – nu a mai pus piciorul în regiunea separatistă. După ce s-a aflat trei ani în detenție, bărbatul nu vrea să-și mai riște libertatea.

„Sincer, mi-e frică să merg acolo. Acei ani au avut un gust amar. Libertatea m-a costat prea mult”, mărturisește polițistul, care fusese condamnat la 15 ani de închisoare pentru escrocherie, după ce-și cumpărase un apartament la Tighina. A ieșit la libertate doar după nenumărate demersuri adresate oficialilor de la Chișinău și reprezentanților de la Tiraspol de către tatăl său și soția Irina.

Deși a fost grațiat de liderul separatist Evgheni Șevciuk, după câteva modificări operate în legislația penală a rmn, așa-ziii judecători au recalificat acuzațiile ce i se aduc în conformitate cu un alt articol din „codul penal”. Așa că, potrivit sentinței din ianuarie 2013, polițistul ar trebui să mai stea după gratii 12 ani și șase luni.

Așteaptă verdictul CEDO

Acum Alexandru se ferește de separatiștii în uniformă și încearcă să se bucure de viață alături de cei dragi. De o lună este ofițer în cadrul Serviciului de investigare a fraudelor economice în orașul Căușeni.

„Pentru că am rămas fără casa de la Tighina, din puținul pe care-l primesc lunar, închiriez un apartament la Căușeni ca să

am unde sta cu familia. Între timp, aștept verdictul Curții de la Strasbourg. Altfel nu am cum să demonstrez că am stat pe nedrept după gratii“, spune el.

Plângerea lui Alexandru a ajuns la Înalta Curte în aprilie 2011. A invocat înainte de toate faptul că s-a aflat ilegal în detenția autorităților nerecunoscute, făcând trimitere la articolul 5 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului – dreptul la libertate și siguranță. Ca el, alte zeci de victime ale regimului din stânga Nistrului așteaptă un verdict de la Strasbourg.

Deși drepturile cetățenilor sunt încălcate de mai bine de două decenii în autoproclamata republică, deocamdată, regiunea a fost vizată doar în trei hotărâri ale CEDO, toate de rezonanță. Primele două (2004 și 2011) le-au făcut dreptate deținuților politici Ilie Ilașcu, Andrei Ivanțoc, Tudor Petrov-Popa și Alexandru Leșco. O a treia decizie (2012) a fost adoptată în cazul școlilor cu predare în limba română din regiune supuse presiunilor de autoritățile de la Tiraspol. Republica Moldova a fost condamnată doar în primul dosar, magistrații CEDO au decis atunci cu unanimitate de voturi ca atât Guvernul de la Chișinău, cât și cel al Federației Ruse trebuie să pună capăt detenției ilegale a celor patru bărbați.

Victime ignorate de autorități

„Inițial, plângerile din stânga Nistrului nu erau examinate pentru că nu era o jurisprudență clară și exista o incertitudine în ceea ce privește aplicarea Convenției Europene. După hotărârea în privința lui Ilie Ilașcu, a urmat cazul Ivanțoc unde am declarat că de situație e reponsabilă doar Rusia. Ulterior, ca să ne fortificăm poziția, a urmat dosarul școlilor. S-a spus clar că Moldova a făcut totul pentru a rezolva situația. Așa că acum, având precedente clare, responsabilă se face doar Rusia“, explică președintele Curții Supreme de Justiție, Mihai Poalelungi, fost judecător la CEDO din partea Moldovei.

„Abordarea pe care o au autoritățile de la Chișinău este una greșită. Dacă în dosarul școlilor Guvernul a întreprins anumite măsuri, în cazul persoanelor care se află în închisorile separatiste se face prea puțin. Avem multe cazuri când, adresându-se organelor de drept, victimele au fost pur

și simplu ignorate. Tocmai de asta vreau să cred că se va reuși să fie demonstrată și vinovăția autorităților moldovene”, îl contrazice Ion Manole, președintele Asociației Promo-Lex.

12 cazuri în proces de examinare

Din 2010, CEDO a comunicat guvernelor Moldovei și Federației Ruse 11 cazuri ce se referă la reținerea și detenția ilegală, dosare de care se ocupă juriștii Promo-Lex. Cel de-al doispnzezecelea se află în gestiunea altor avocați. Patru au fost comunicate de la începutul acestui an. Alte câteva zeci de plângeri își așteaptă rândul. Asta înseamnă că magistrații Înaltei Curți au început să examineze aceste plângeri și că în scurt timp ne putem aștepta la un val de hotărâri ce vizează încălcarea drepturilor omului în regiunea separatistă. „Republica Moldova este parte a acestui mecanism din 1998. După decizia în cazul Ilașcu, victimele au înțeles că CEDO este un instrument sigur prin care ar putea să demonstreze că le-au fost violate drepturile”, adaugă Ion Manole. Va fi sau nu obligat Executivul moldovean să scoată bani grei din buget pentru a despăgubi aceste victime depinde de faptul dacă Chișinăul va aduce suficiente probe ca să demonstreze că a luat măsuri pentru a apăra fiecare persoană în parte. „Nu ignorăm adresările celor care cred că le-au fost lezate drepturile. Utilizăm toate instrumentele existente – și misiunea OSCE, și Comisia Unificată de Control, și formatul de negocieri 5+2. Au fost cazuri când s-a reușit. Acum ține de competența CEDO să spună dacă au fost suficiente acțiunile noastre”, constată George Balan, șeful Biroului pentru reintegrare. Până magistrații de la Strasbourg vor începe să dea verdicte, juriștii se întrebă cum va argumenta Guvernul cazurile de reținere efectuate cu ajutorul polițiștilor moldoveni.

„Până nu demult, conducerea MAI admitea tacit colaborarea neformală între poliție și miliția din rmn, fapt demonstrat în mai multe dosare. Cum va apăra agentul guvernamental poziția Chișinăului în situația în care vinovații au rămas nepedepsiți? Cel mai probabil, ne așteaptă condamnări”,

comentează Vadim Vieru, jurist Promo-Lex.

Pe rol la Strasbourg

În prezent la CEDO sunt pe rol 12 cazuri ce au fost deja comunicate celor două țări ce figurează în calitate de pârâți: Republica Moldova și Federația Rusă.

Dosarul Beșleaga;

Dosarul Matcenco;

Dosarul Mozer;

Dosarul Bezrodnîi;

Dosarul Băluță;

Dosarul Antonov;

Dosarul Filin;

Dosarul Eriomenco;

Dosarul Elitov;

Dosarul Panteleiciuc;

Dosarul Berzan;

Dosarul Mangîr.

Precedentele Ilașcu și Ivanțoc

La 8 iulie 2004, CEDO a dat verdictul în cazul Ilașcu și alții contra Moldovei. Guvernul de la Chișinău s-a văzut obligat să le achite la trei membri ai grupului Ilașcu – Andrei Ivanțoc, Tudor Petrov-Popa și Alexandru Leșco prejudicii a câte 60.000 de euro. Reclamanții au mai primit câte 3.000 de euro pentru cheltuieli de judecată. Totodată, Ilie Ilașcu – a primit de la Federația Rusă 180.000 de euro, iar ceilalți – câte 120.000 de euro. Peste șapte ani, Înalta Curte a condamnat din nou Guvernul Federației Ruse în cazul lui Andrei Ivanțoc și Tudor Petrov-Popa. Magistrații au examinat legalitatea detenției lor după 8 iulie 2004 și au constatat că reclamanții cad sub jurisdicția Federației Ruse. CEDO a obligat autoritățile ruse să le achite familiilor celor doi peste 80.000 de euro.

sursa: adevarul.ro